

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Затверджено на засіданні
кафедри економіки, готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компоненту (Обов'язковий/вибірковий)	Контролінг Обов'язковий
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка та адміністрування в охороні здоров'я
Рік викладання	2024-2025
Семестр	1 семестр
Викладач (-і)	ID 424862
Профайл викладача	
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4365 Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій

Анотація до освітнього компонента

Програму освітнього компонента **«Контролінг»** складено відповідно до освітньої програми «Економіка та адміністрування в охороні здоров'я».

Освітній компонент (ОК) належить до циклу обов'язкових. Програма і тематичний план ОК орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ контролінгу, а також методологічних засад використання його інструментарію на практиці. Освітній компонент **«Контролінг»** висвітлює такі питання, як причини виникнення, сутність, функції та види контролінгу, характеристика об'єктів контролінгу, організація управлінського обліку в системі контролінгу, система планування і бюджетування на підприємстві, методичний інструментарій оперативного контролінгу, аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку, управління за відхиленнями, експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства, організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві, контролінг в системі прийняття управлінських рішень.

Актуальність вивчення ОК **«Контролінг»** зумовлена потребами підприємства в постійному надходженні інформації для прийняття управлінських рішень як поточного, так і стратегічного характеру, які необхідні для нормального функціонування підприємства.

Освітній компонент **«Контролінг»** спрямований на формування у здобувачів вищої освіти вміння окреслити сфери застосування контролінгу, його завдання і функції, здатності ідентифікувати функції управління, інтерпретувати стадії управлінського циклу, орієнтувати контролінг на типи управлінських рішень; здатності проєктувати організаційну структуру підприємства, визначати місце служби контролінгу, встановлювати параметри його внутрішньої організації; вміння аналізувати інформаційні потоки підприємства, встановлювати цілі контролінгу на рівнях входу і виходу інформації.

Предметом ОК **«Контролінг»** є процес оперативного та стратегічного управління підприємством як системи, спрямований на досягнення усіма структурними підрозділами стратегічних і поточних цілей та прийняття управлінських рішень з оптимізації співвідношення “витрати-обсяг-прибуток”.

Формами контролю: поточний, підсумковий (залік).

Поточний контроль здійснюється за видами діяльності здобувача, які дозволяють оцінити ступінь досягнення програмних результатів навчання та самостійної роботи.

Підсумковий контроль знань проводиться наприкінці навчального семестру у формі заліку.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою ОК є ознайомлення здобувачів з із теоретичними та практичними основами управління ресурсами підприємства; формування теоретичного базису щодо розуміння основних концептуальних підходів в системі контролінгу; вивчення та опрацювання основних методологічних підходів щодо моделювання системи контролінгу.

Курс **«Контролінг»** базується на знаннях наступних освітніх компонентів: «Економічна теорія», «Бухгалтерський облік», «Економічний аналіз», «Фінанси, гроші та кредит», «Економіка підприємства», «Статистика», «Менеджмент».

Завдання: вивчення сутності і передумов виникнення контролінгу та з'ясування переваг його запровадження на сучасному підприємстві; формування у майбутніх економістів системних теоретичних знань з концептуальних принципів управління на основі інтегрування, координування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємств на досягнення оперативних і стратегічних цілей; озброєння майбутніх фахівців з економіки практичними навичками побудови окремих елементів контролінгу в системі управління підприємством.

За результатами вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- предмет, мету та завдання контролінгу; місце та роль контролінгу в загальній системі управління підприємством;
- основні положення національних та міжнародних стандартів контролінгу;
- моделі контролінгу;
- складові і елементи контролінгу, етапи в організації контролінгу;
- сутність, складові, джерела інформації для організації контролінгу;
- економічні та правові засади діяльності органів, що здійснюють контролінг на підприємстві;
- функції, повноваження та організацію діяльності ревізійної комісії;
- особливості інформаційного забезпечення в системі контролінгу.

Вміти:

- засвоювати основи базових знань з професії;
- формувати навички управління інформацією;
- використовувати міжособистісні навички та вміння;
- застосовувати знання на практиці;
- використовувати дослідницькі навички та вміння;
- формувати здатність працювати самостійно;
- розвивати ініціативність і дух підприємництва;
- орієнтуватись у потоці фінансової інформації;
- проводити системний аналіз діяльності підприємства та його підрозділів;
- проводити класифікацію об'єктів контролінгу,
- будувати системи планування і бюджетування в системі контролінгу на підприємстві;
- застосовувати методи стратегічної й оперативної діагностики фінансово-господарського стану підприємства.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Інтегральна компетентність:

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та охорони здоров'я, розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень в охороні здоров'я.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку. Більш детально з інформацією можна ознайомитись, перейшовши за посиланнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> та <https://globalcompact.org.ua/tsilistiijkogo-rozvytku/>

Програмні результати навчання

РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально- економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	лекція	семінарське заняття	самостійна робота	Загальна кількість годин
Кількість годин Денна форма	18 год.	28 год.	89 год.	135/4,5 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – залік

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи.

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Рекомендована література
	усього	денна форма					
		у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	
Блок I. Сутність і об'єкти контролінгу, організація управлінського обліку, бюджетування							Основні та додаткові джерела та інтернет ресурси що є в вільному доступі та рекомендовані для опанування ОК
Тема 1. Філософія і причини виникнення контролінгу	12	2	2			8	
Тема 2. Контролінг: сутність, функції та види	12	2	2			8	
Тема 3. Характеристика об'єктів контролінгу	12	2	2			8	
Тема 4. Організація управлінського обліку в системі контролінгу	12	-	4			8	
Тема 5. Система планування та бюджетування на підприємстві	12	2	2			8	
Разом за змістовим модулем 1	60	8	12			40	
Блок II. Методичний інструментарій та особливості формування й використання системи контролінгу на підприємстві							
Тема 6. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	12	2	2			8	
Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	14	2	4			8	
Тема 8. Управління за відхиленнями	12	2	2			8	
Тема 9. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	12	2	2			8	
Тема 10. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	12	2	2			8	
Тема 11. Контролінг в системі прийняття управлінських рішень	13	-	4			9	
Разом за змістовим модулем 2	75	10	16			49	
Усього годин	135	18	28			89	

Програма освітнього компонента

Блок I. Сутність і об'єкти контролінгу, організація управлінського обліку, бюджетування

Тема 1. Філософія і причини виникнення контролінгу

Філософія контролінгу. Причини виникнення контролінгу. Основна мета, предмет, завдання і зміст курсу. Взаємозв'язок з іншими освітніми компонентами.

Тема 2. Контролінг: сутність, функції та види

Сутність контролінгу як функціонально-відокремленого напрямку економічної роботи на підприємстві. Основні концепції контролінгу. Функції та види контролінгу.

Тема 3. Характеристика об'єктів контролінгу

Об'єкти контролінгу. Класифікація витрат. Методи вивчення поведінки витрат. Центри відповідальності та їх класифікація.

Тема 4. Організація управлінського обліку в системі контролінгу

Управлінський облік як вихідний елемент системи контролінгу.

Завдання управлінського обліку. Порівняльний аналіз управлінського і фінансового обліку.

Тема 5. Система планування та бюджетування на підприємстві

Сутність понять «бюджетування» та «бюджет». Бюджетування як управлінська технологія. Види бюджетів. Галузі використання різних видів бюджетів. Система бюджетів на підприємстві, їх зміст та взаємозв'язок. Переваги та недоліки бюджетування.

Блок II. Методичний інструментарій та особливості формування й використання системи контролінгу на підприємстві

Тема 6. Методичний інструментарій оперативного контролінгу

Склад інструментарію оперативного контролінгу. Формування основних підконтрольних показників. Метод «Директ-кост».

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Призначення моделі беззбитковості, основні передумови використання моделі беззбитковості. Методи аналізу беззбитковості. Показники управління прибутком.

Тема 8. Управління за відхиленнями

Контроль виконання бюджетів. Види відхилень. Аналіз результатів за відхиленнями.

Тема 9. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства

Цілі, завдання, зміст експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Джерела інформації для експертної діагностики. Методи оперативної діагностики.

Тема 10. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві

Служба контролінгу і вимоги до її створення. Місце служби контролінгу в організаційній структурі підприємства. Структура і склад служби контролінгу. Посадові обов'язки працівників служби контролінгу.

Тема 11. Контролінг в системі прийняття управлінських рішень

Сутність та види управлінських рішень. Класифікація підходів до прийняття управлінських рішень контролінгу. Вимоги до критеріїв прийняття управлінських рішень. Критерії прийняття управлінських рішень.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Підготувати аналітичну доповідь «Контролінг в системі прийняття управлінських рішень» із застосуванням даних сучасної аналітики та статистики (10 балів).
2	Підготувати та опублікувати тези у міжнародній конференції за індивідуальною темою (10 балів).
3	Презентація та захист доповіді за узгодженою тематикою (10 балів).

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей здобувачів, презентація, доповідь,

	навчальних завдань, самостійна робота здобувачів вищої освіти	схематичний конспект, практико-орієнтовні завдання Підсумковий контроль: залік.
РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, поєднані з переживаннями, виконання індивідуальних навчальних завдань	Поточний контроль: практична перевірка знань на заняттях; тестова перевірка знань здобувачів, доповідь, презентація. Підсумковий контроль: залік.
РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	самоосвіта, участь у програмах підвищення кваліфікації, розроблення індивідуальних планів професійного розвитку, проведення рефлексії та пошук зворотного зв'язку щодо власних сильних та слабких сторін.	Поточний контроль: самооцінювання, взаємооцінювання, отримання зворотного зв'язку від викладача та аналіз індивідуальних планів розвитку. Підсумковий контроль: залік
РН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, поєднані з переживаннями, виконання індивідуальних навчальних завдань	Поточний контроль: кейси, симуляції, проекти, портфоліо, спостереження та самооцінка/рефлексія, які дозволяють оцінити здатність здобувача вищої освіти аналізувати, приймати рішення та діяти в умовах невизначеності. Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/07/28_balno-nakop-systema-otsinyuvannya_28.06.2024.pdf. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та

БАЛЬНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВИДИ НАВЧАЛЬН ОЇ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	M1	M2	РАЗОМ
	Доповіді на семінарських заняттях	5	5	10
	Виконання практичних вправ	5	5	10
	Виконання тестових завдань	5	5	10

	Разом	15	15	30
	САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ			
	Підготовка аналітичної доповіді	10	-	10
	Презентація та захист доповіді	10	-	10
	Підготовка та опублікування тез доповіді на конференції	-	10	10
	Разом	20	10	30
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (залік)	-	-	40
	Загальний бал ОК	-	-	100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5». Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння здобувача застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти

	власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня
--	--

Згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем освітнього компонента Контролінг є залік, на його складання надається 40 балів. Завдання включає 2 теоретичних питання (по 20 балів за відповідь на 1 питання) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компоненту	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням освітнього компоненту

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://surl.li/csvurg>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://surl.li/csvurg>, розміщеного на офіційному сайті Університету. З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП. Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти. Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам вищої освіти на сторінці освітнього компонента Контролінг на ЦОДТ.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Fähndrich J. *A literature review on the impact of digitalisation on management control* // *Journal of Management Control*. 2022. Vol. 34, No. 1. P. 9-65. DOI: 10.1007/s00187-022-00349-4. [SpringerLink](#)
2. Rahi A. F., Johansson J., Fagerström A., Blomkvist M. *Sustainability Reporting and Management Control System: A Structured Literature Review* // *Journal of Risk and Financial Management*. 2022. Vol. 15, No. 12. Article 562. DOI: 10.3390/jrfm15120562. [MDPI](#)
3. Єгіозар'ян А. *Дослідження підходів до визначення поняття «контролінг» в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу* // *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2024. № 9, С. –. DOI: 10.20998/2313-8890.2024.09.11. [Електронна пошта ХНУРЕ](#)
4. Дащенко Г. В., Климаш Н. І., Духновська Л. М., В'ялець О. В., Блохіна Г. С. *Контролінг як інструмент управління підприємством в умовах цифрової економіки* // *Науковий вісник НГУ*. 2023. № 5. С. 134-140. DOI: 10.33271/nvngu/2023-5/134. [nvngu.in.ua](#)
5. Nadžaković E., Bajramović A. *Development of controlling: A review of literature* // *BH Ekonomski Forum*. 2022. Vol. 17. P. 9-26. DOI: 10.5937/bhekofofor2202009n. [OUCI](#)
6. Матюха М. М. *Проекція становлення системи оперативного контролінгу* [Електронний ресурс] / М. М. Матюха // *ScientificWorldJournal (SWorldJournal)*. – 2023. – Issue 17, Part 1. – P. 98-102. – Режим доступу: <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj17-01-011>
7. Буряк Є. В., Кравчук О. А. Лобунець Т. В. *Аналіз сучасних тенденцій автоматизації системи моніторингу результативності менеджменту підприємства*. Академічні візії. 2023. № 17 URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/265>
8. Bannikov, V., Lobunets, T., Buriak, I., Maslyhan, O., Shevchuk, L. *On the question of the role of project management in the digital transformation of small and medium-sized businesses: essence and innovative potential*. Amazonia Investiga Том 11. 2022. № 55. P. 334-343. URL: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2105>
9. Атаманюк О. О. *Управління розвитком підприємств та організацій соціокультурної сфери сільських територій на засадах контролінгу: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 20 с.*
10. Суханова А.В. *Удосконалення системи управління витратами на основі контролінгу. Problemas y perspectivas de la aplicación de la investigación científica innovadora: збірник тез доповідей I міжнародної науково-практичної конференції (Панама, 11 червня 2021 р.)* 2021. С. 44-47.
11. Партин Г. О., Загородній А. Г. *Фінансовий контролінг* : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. 216 с. [vlp.com.ua](#)
12. Правдюк Н. Л., Гудз М. Г., Ільєв М. Г. *Фінансовий контролінг як важлива складова системи управління* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 березня 2024 р. Харків : ДБТУ, 2024. [gero.btu.kharkov.ua](#)

Додаткова

13. Бабяк Н. Д. *Інформаційне забезпечення контролінгу операційної діяльності підприємств торгівлі. Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8827> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.112.
14. Капліна, А. (2021). *Контролінг як інструмент управління підприємством. Економіка та суспільство*, (23). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-16>
15. Костюнік, О., & Лакомова, М. (2023). *Роль системи контролінгу в управлінні стійким розвитком підприємства. Молодий вчений*, 4 (116), 135-138. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-27>
16. Шульга О. А. *Інформаційне забезпечення ефективного функціонування системи фінансового контролінгу на підприємстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 37, 2021. С. 111-115.

Інформаційні ресурси в Інтернет

17. Офіційний сайт Верховної ради України – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Державного казначейства України – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/>
21. Офіційний сайт міністерства фінансів України – режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>